

ב"ה

מרתבה מרתבה

צערך פעילות בנושא שבת

45 דקות | גילאי ז'ט' | צפגש יחיד

מצוות – או מה הולך להיות?

- מהי צתנת השבת?
- הכרות עדינה עם מצוות השבת – נרות. קידוש. תפילות ציוחדות
- הזמנה לשבת. זמן לעשפחה. לנפש שלך, לעקום של עצמך

המהלך בנקודות

- סבב צתנה
- לימוד המדרש
- משחק הריבועים
- לימוד מושגים
- צתנת השבת – צתוך הקופסא
- נרות
- קידוש
- חלות
- תרגיל סיכום
- 7 בום/חידון

ציוד:

- קופסת צתנה
- משחק הריבועים (5 ערכות)
- ציוד לקבלת שבת:
- מפה לבנה
- פמוטות
- גביע קידוש
- פרחים?

שלב א << מתנה

בזמן ההתארגנות - המצגת פועל השיר "מתנות קטנות"

המדריך נכנס לכיתה עם קופסת מתנה ומסביר שהגיע משלוח מיוחד. מתנה שהוא רוצה לשתף אתכם איתה.. אבל לפני שנפתח אותה סתם ככה. נשאל << איזו מתנה הייתי רוצה לקבל? (נזמין 4-5 משתתפים לשתף)

בשלב הבא נבקש מכל אחד שיחשוב על מתנה משמעותית שהוא קיבל

- ממי הוא קיבל אותה ?
- למה היא הייתה משמעותית?
- מה היא לימדה אותי עלי? או על מי שנתן לי אותה?

מה זה בכלל מתנה?

(ההגדרה מהמילון תופיע במצגת)

מנחה, תשובה, דבר שאדם נותן לחברו ללא תשלום לאות חבה או הוקרה או לזכר מארע וכדומה.

מתנה זה משהו שנותנים לחבר, כשיש לו יומולדת. כשמשהו מיוחד קורה, או סתם כי פשוט אוהבים.

ההזדמנות שיש לנו כשמקבלים ונותנים מתנה זה כדי לגלות על הקשר בין מי שנותן ומי שמקבל את המתנה

תחשבו רגע על המתנות שקיבלתם והיו לכם משמעותיות (אפשר להזמין משתתף אחד או שניים לשתף וכדאי שהמדריך יביא איתו סיפור או אפילו חפץ שקיבל במתנה ומשמעותי עבורו כדי להדגים את העיקרון) לרוב, מתנות משמעותיות - הן לא בהכרח הכי יקרות או איכותיות. הן מתנות שמרגש אותנו מי שנתן לנו אותן או הסיבה שקיבלנו אותם כמו לדוגמא מתנה שקיבלתי לבר/בת מצווה - אלו מתנות מרגשות בגלל המאורע או מתנה שקיבלתי מסבא וסבתא - אלו מתנות מלאות אהבה מיוחדת.

כלומר הסיפור של המתנה - הוא קשר!

הבאתי לנו היום סיפור על מתנה מיוחדת שהקב"ה נותן לעם ישראל המדרש:

אמר לו הקב"ה למשה

מתנה טובה יש לי בבית גנזי

ושבת שמה

ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם"

כדי שנוכל ללמוד טוב יותר את המדרש, בואו ננסה לשאול אליו שאלות (נזמין את התלמידים לשאול, ואפשר להוסיף) <<

- במי עוסק המדרש?
- מדוע קוראים לשבת מתנה?
- מדוע היא נמצאת בבית גנזי? איפה זה בית גנזי?
- מדוע ה' אומר למשה ללכת להודיע לבני ישראל על המתנה? מה שונה השבת משאר המצוות שעליה צריך להודיע?

ונסביר

יש פה מתנה. - השבת

ויש נותן - הקב"ה
ויש מקבל - עם ישראל

ואפילו יש לנו פתק - משה רבינו הולך להודיע לעם ישראל שהוא מקבל מתנה.
המתנה של השבת היא הקשר של עם ישראל והקב"ה.
זאת מתנה מיוחדת. נמצאת בבית גנזי. במקום גנוז. שמור. מתנה מיוחדת.
משה רבינו הולך להודיע להם ישראל שיש פה מתנה. שידעו מה הם מקבלים...

למה צריך להודיע? כדי לספר על השווי שלה.
מצורפים פה דוגמאות לסיפורים מהחיים, מוזמנים לספר אותם או לחפש סיפור
מתאים משלכם. סיפור אותנטי הוא תמיד הכי מוצלח. אם יש לכם סיפור על מתנה
שקיבלתם או הענקתם - תביאו אותו אתכם)

<<

לקראת בת המצווה של אחיינית שלי, סבתא שלי סיפרה לה תקופה ארוכה שהיא
הולכת לקבל שרשרת ממש ממש מיוחדת. והיא כבר ממש מחכה להעניק לה
אותה. אחיינית שלי כבר ממש חיכתה לקבל את השרשרת הזאת! רגע לפני שהיא
יצאה למסיבת בת המצווה, היא קיבלה את הקופסא. היא פתחה אותה בהתרגשות
וציפייה. בוא נגיד שהפרצוף שלה לא יכל להסתיר את הפרצוף המופתע/מבואס/
לא מרוצה שלה... שרשרת ישנה. עם תליון פנינה. לא שיא האופנה.. סבתא שלי
קלטה אותה. והסבירה לה שהשרשרת הזאת. עוברת במשפחה שלנו כבר כמה
וכמה דורות. מסבתא לנכדה. ובגלל שהיא הנכדה הבכורה שלה היא בחרה להעניק
לה את השרשרת שהיא קיבלה מסבתא שלה. בדיוק כמוה בבת המצווה שלה.
ברגע אחד אורו פניה, היא ענדה את השרשרת והלכה למסיבה שלה...

הבאסה שלה התחלפה ברגע, היא הבינה שזאת לא שרשרת לא אופנתית שהיא
קיבלה, אלא שרשרת יפיפיה, עשירה, עמוקה. משמחת. מרגשת..
אילו היא לא הייתה יודעת את שווי השרשרת אולי היא הייתה משקיעה בה עוד
רגע אחד של מבט...

דוגמא נוספת אבל אחרת <<

סבתא שלי ביקשה שנקנה לה פלאפון כדי שהיא תוכל להתקשר אלינו... אבא שלי
כל כך התרגש מזה שסבתא שלי ביקשה משהו, היא אף פעם לא מבקשת שום
דבר.. הלך לחנות הפלאפונים וקנה לה את האיפון הכי משוכלל שיש!

מיד אחרי כן הלך אליה והביא לה את המכשיר. סבתא התרגשה. הודתה לו מקרב לב.

ואבא שלי הלך הביתה שמח וטוב לב..

אחרי כמה ימים אבא שלי שאל את סבתא שלי - נו, אז איך הפלאפון החדש?

והיא ענתה, נראה לי שהוא מקולקל.. הוא לא מתקשר!

אבא לי לא הבין איך זה יכול להיות.. וכבר התעצבן שהוא השקיע כל כך הרבה כסף וזמן והפלאפון לא עובד! הוא החליט לטפל בזה ונסע אליה לבדוק את העניין.

הגיע אליה הביתה. פתח את הקופסא. הדליק את המכשיר - והוא - עובד!

מרום שהפלאפון היה משוכלל סבתא שלי לא ידעה איך להשתמש בו אז היא חשבה שהוא מקולקל... מאז שאבא שלי לימד אותה להשתמש בו היא לא מפסיקה להתקשר אלינו כל יום.....

משה רבינו מספר לעם ישראל שהם מקבלים מתנה. מתנה טובה. מבית גנזי המלך.

הוא מזמין אותנו להבין מה יש בה במתנה הזאת.

והיום גם אנחנו ננסה לגלות מהי אותה מתנה מופלאה

השבת היא מתנה

לי

לך

לכולנו

שבת היא מתנה למשפחה

היא מתנה לנשימה

זמן לאיכות עם עצמי

להתבונן. כל השבוע אנחנו רצים ממשימה למשימה

מדבר לדבר.

שבת. שובתים. עוצרים.

שבת

היא מתנה שיוצרת חיבור. אהבה.

היא מתנה שמספרת לנו מה אנחנו לא עושים בשבת בשביל להיות עם הנשמה.

עם הנשימה. זה חלק מהמתנה. זה מאפשר לנו משהו אחר. לשחרר אותנו למרחב אחר.

שבת היא מתנה שיש בה זכור ושמור

זכור - זה כל מה שאנחנו עושים כדי לזכור את המתנה המיוחדת את השבת
שמור - כל מה שאנחנו עושים בשביל לשמור על המתנה הזאת. כלומר מה שאנחנו
לא עושים בשביל שתהיה לנו שבת. לא הולכים לעבודה. לא הולכים לבית הספר.
משתיקים את הטלפון - כל זה בשביל לשחרר אותנו ולחבר אותנו לקשר עם
עצמנו. עם המשפחה שלי. עם הבורא שלי.

שבת היא מתנה שמאפשרת לנו זמן אחר. קצב אחר. דיבור אחר. חיבור אחר
היא מתנה שקיבלנו לפני אלפיים שנה
ועדיין היא מספרת לנו על קשר עמוק ומלא אהבה

אז היום ננסה להבין מה מסתתר בתוך המתנה הזאת שקיבלנו
(המדריך יצביע על הקופסא)

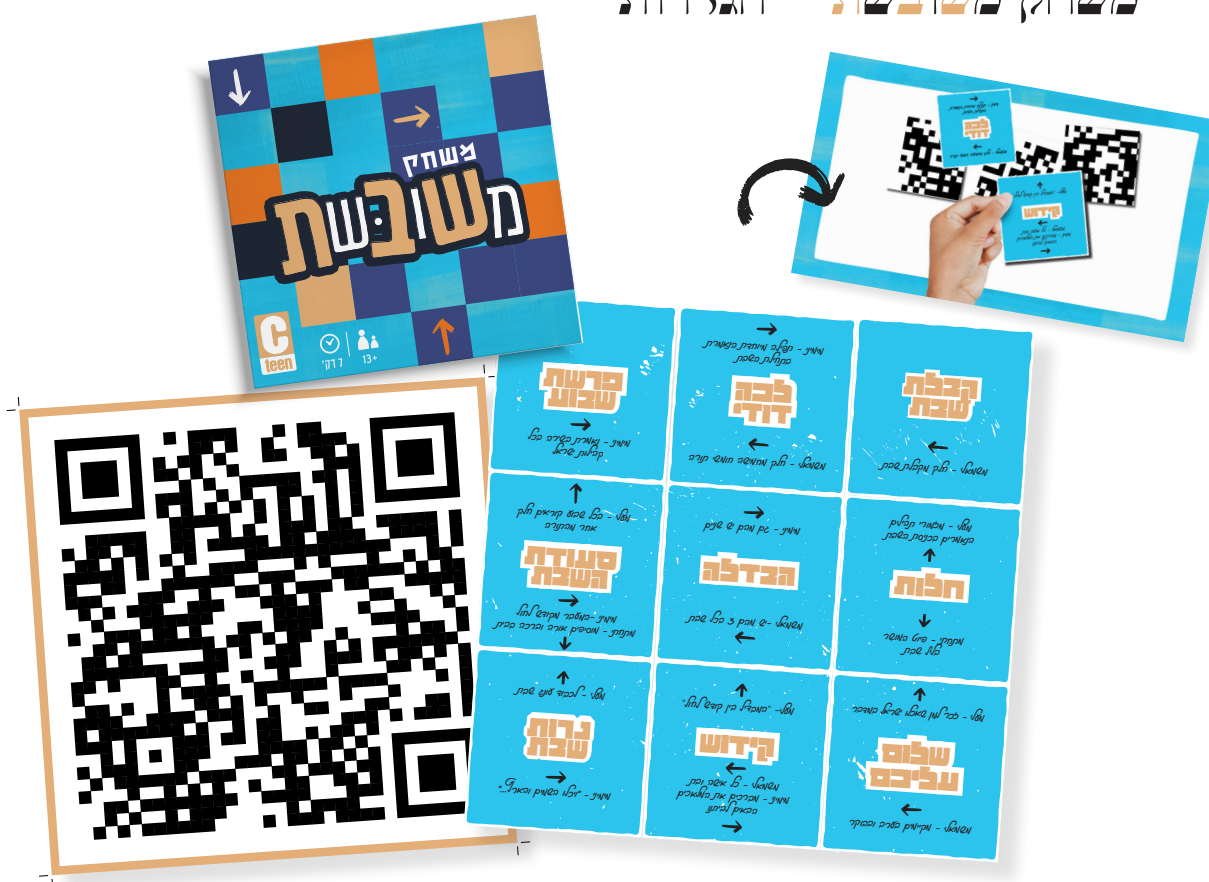
חשבתם פעם למה קוראים לשבת 'שבת'?
המדריך יפנה למורה - וישאל אותה - מתי יצאת לשנת שבתון או מתי השבתון
הקרוב שלך?
מן הסתם תהיה אנחת רווחה וחיוך.. והיא תספר כמה היא מחכה לשבתון הזה.. או
שתוכל לספר איך מדברים בחדר המורים על שבתון..
(אם המורה משתפת פעולה אפשר לשאול - מה קורה בשנה הזאת שלא קורה
בזמן אחר? מה מיוחד שם? ננסה לשמוע ממנה את החיבור לעצמה. לזמן חופשי.
להתפתחות. לעצירה. ליציאה מהמירוץ..
בדיוק בגלל זה קוראים לשבת - שבת!
מלשון שבתון - כמו שהמורים שלנו יוצאים אחת לשבע שנים למנוחה.
להתחדשות. לטעון כוחות חדשים.
שבתון זה מלשון המילה שבת - הזמנה לזמן אחר. לקצב אחר. מחשבות חדשות.
תובנות חדשות. קשר אחר.

משחק הריבועים (משובשת)

המדריך יחלק לכל 5-6 תלמידים ערכה ויזמין אותם להתחיל לשחק
את הוראות המשחק אנחנו לא מסבירים, יקח להם כמה רגעים והם יבינו שהתפקיד
שלם זה למקם את הריבועים במקום הנכון

ההגדרות שמופיעות במשחק יעזרו לנו בכך שהם יפגשו עם מושגים שנפגוש
בהמשך המשחק ויעשו יישור קו פשוט וקצר.

משחק משובשת – הגדרות

לאחר שהם סיימו לפתור (והפכו צד) מתגלה להם QR לשיר 'שלום עליכם'
נשמיע את השיר בקול ונשיר יחד (המילים במצגת)

'שלום עליכם' הוא פיוט המושר בבתי ישראל בערב שבת. הפיוט מבוסס על אגדה
ממסכת שבת (ק"ט ע"ב), המספרת שבכניסת השבת, שני מלאכי שרת מלווים את
האדם בדרכו אל ביתו, וכאשר הם נוכחים לדעת שהכל בבית מוכן וערוך לשבת,
הם מברכים את יושבי הבית. בני הבית משיבים להם בברכה ובהזמנתם אל הבית,
ומבקשים את ברכתם

מה מסתתר בתוך הקופסא?

נרות שבת

המדריך ישלוף נרות שבת ויסביר:

מחוגי השבת זזים ומביאים את השבת. רגע לפני אנחנו מבקשים להדליק אור. לא פלורסט ולא אור ברחוב או בקניון. אור עדין. פנימי. בבית. אור שמאיר לכל אחד ואחד. לכל בית ומשפחה.

את נרות השבת מדליקה האישה. דווקא האישה. היא מביאה אור הביתה. שמחה. כמוכן כל אחת מכן יכולה, גם ילדה יכולה להדליק נר אחד בבית. עם הברכה. להוסיף אור. טוב.

(נזמין את אחת התלמידות/המורה) להדליק את הנרות

קידוש

בכל שבוע מחדש, על כוס של יין מקדשים את השבת

אחרי שישה ימים של חול

יש יום אחד של שבת קודש

יש חול ויש קודש

מה זה קודש? מובדל.

אחר. שונה. מיוחד

זה לא סתם יום של חופש.

חופש אפשר לעשות גם ביום שלישי או רביעי..

זה לא רק מנוחה. ולא רק שקט

שבת קודש

זה משהו אחר. קדוש. רוחני.

ולכן עושים קידוש.

כשאנחנו מקדשים את השבת אנחנו אומרים - זה יום אחר. קדוש. מיוחד.

לוקח כוס בידו. ממלאו ביין. אוחז ביד ימין

ואומר את נוסח הקידוש

זוכרים את השבת. מכניסים את המחשבה. התודעה. של שבת לתוכנו.

נחלק כוסיות מיץ ענבים לכל התלמידים

ונזמין את אחד התלמידים לקדש

חליות

כשעם ישראל היו במדבר, ירד כל יום מן לבני ישראל. לכל יום את המן שלו. אוכל לכל אחד מבני המשפחה, כפי מה שהוא צריך.

לכבוד שבת ירדה כפולה ביום השישי. הכמות שירדה ביום שישי הספיקה ליום שישי וגם לשבת! אותה ברכה שהיתה במן מגיעה לשולחן השבת שלנו אנחנו מברכים על שתי חלות -כי בשבת יש שפע כפול.

ראוי לאכול בשבת לחם שנאפה במיוחד לכבוד השבת, ולכן אנחנו אוכלים חלות.
שזה לחם טעים במיוחד!

בשבת יש לנו מהכל כפול- 2 נרות. 2 חלות.

לסיכום

שבת היא מתנה

מתנה של קשר. של חיבור

לאור הפנימי

למושג הקודש במציאות שלנו

שבת היא זמן אחר

מיוחד

שדך

זמן למשפחה

זמן לעצור את המירוץ של המשימות

זמן להתחבר אחד לשני

את השבת אנחנו מציינים

שירים מיוחדים

נרות. יין. חלות.

סעודות ומטעמים

משחק השבת!

חידון <<

באמצעות הפלאפונים שלהם
נשחק במשחק ידע
לבדוק מה למדנו. מה התחדש לנו

1. שיר ממש אוהבת את שבת. עזרו לה לחשב מתי היא תחול שוב, אם היום יום שני?

- עוד חמישה ימים
- עוד שישה ימים
- עוד שבעה ימים
- תלוי אם בוקר או ערב

2. למי אומרים שלום עליכם?

- למלאכים
- לאבא שחוזר מבית כנסת
- לאורחים
- לאמא שטרחה

3. ענו - נכון/לא נכון - מברכים על החלות לפני קידוש

- נכון
- לא נכון

4. היכן נמצאת השבת?

- בבית גנזיו של הקב"ה
- בבית שומריו של הקב"ה
- בגניזה של הקב"ה
- בבית מוזגיו של הקב"ה

5. מי אמר למי "מתנה טובה יש לי בבית גנזי"

- הקב"ה למשה
- הקב"ה לשלמה המלך
- הקב"ה לעם ישראל
- הקב"ה למלאכים

6. עונג שבת - איך נענג את השבת?

- בסעודות עם אוכל טעים ומפנק
- כל אחד יענג לפי מה שמענג אותו
- אם אתה שמח - קיימת את המצווה
- שירי שבת זה הכי מכבד את השבת

7. להשמיע את השיר (רק 2 שורות) - מה מפריד בין קודש וחול?

- הבדלה
- מוצאי שבת
- שקיעה בשבת
- זה שבשבת אסור לעשות מלאכה

8. עומר נמצא בים המלח, ונוי נמצאת בתל אביב.

מי יכניס שבת ראשון?

- עומר, כי השמש שוקעת במערב
- נוי, כי השמש שוקעת במערב
- עומר, כי השמש שוקעת במזרח
- נוי, כי השמש שוקעת במזרח

9. מהם המרכיבים של הבדלה -

- יין אבוקה ובשמים
- נרות, משקה אלוהולי ובשמים
- ציפורן, נר ויין אדום בלבד
- בשמים, ברכה ויין

10. איזו מילה שווה בגימטריא ל"שבת שלום"

- האנציקלופדיה העברית
- יוד שין ריש אלף למד
- תחבושת אלסטית
- מלאכי השרת

להוסיף סיפור להרחבה

- יוסף מוקיר שבת
- סיפור נוסף?

כדאי להכין צ'ק ליסט למורה
לקראת המפגש >

א. מה הולך להיות...

ב. התכנים המרכזיים
שיצגו

ג. מהן הכנות הנדרשות
(חלוקת יין/מקרן)

ד. איך הכיתה נראית -
חי'ת/קבוצת?

ה. ג'טים חשיבים